

ANNA PETRUS (1886-1949)

Anna Petrus föddes som Anna Marie-Louise Petersson i Uppsala, dotter till en professor i pediatrik och en grevinna. Modern dör när Anna bara är 11 år, men arvet efter henne gör Anna ekonomiskt oberoende. Efter en incident i skolan, där Anna tog på sig uppgiften att föra elevernas talan hos rektorn, utförde hon uppgiften så väl att kamraterna sa: "Du är en klippa, en riktig Petrus." Hon började använda namnet Petrus, och signera sina alster med det namnet.

Familjen ville att hon skulle bli jurist, men för Anna lockade livet som konstnär. För att komma hemifrån - berättade hon senare för sina barn - så "hoppade" hon helt enkelt "ut genom fönstret" i huset Theatrum Oeconomicum vid Gamla torget i Uppsala, där familjen bodde. Eftersom Anna var ekonomiskt oberoende, kunde hon flytta hemifrån utan faderns samtycke. 1907, året efter studenten,

reste Anna Petrus till London för att studera skulptur. Här var suffragetterna aktiva, och Anna gick med i demonstrationstågen för kvinnlig rösträtt. Tillbaka i Sverige studerade hon vid Konsthögskolan och blev del i ett kollektiv av unga radikala kvinnor som kritiserade manssamhället och ifrågasatte äktenskapet.

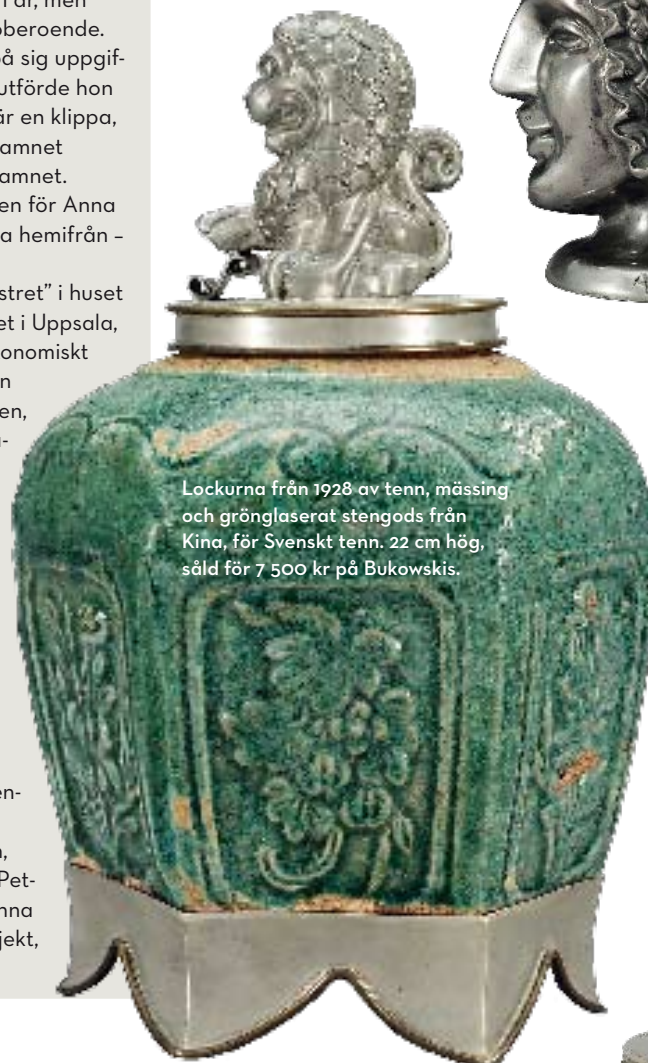
På 20-talet började hon intressera sig för konstindustriellt arbete. Hon arbetade i tenn, koppar och mässing, och som första kvinna i Sverige började hon att arbeta med gjutjärn, för Näfveqvarns bruk, och fick en betydande roll i brukets historia. Till världsutställningen i Paris 1925 gjorde hon bland annat de åtta gjutjärnskolonnerna som ramade in entréhallen. Näfveqvarn fick utställningens Grand prix och Anna Petrus en guldmedalj. Som enda kvinna bland formgivarna hamnade hon ofta i skymundan, och hennes verk presenterades i katalogerna utan att hon fick sitt namn utsatt.

År 1924 hade Estrid Ericson startat inredningsfirman Svenskt tenn, med första butiken på Smålandsgatan i Stockholm. Hon knöt Anna Petrus till staben av tennformgivare, och för Svenskt tenn tillverkade Anna Petrus det föremål som kom att bli ett av företagets mest kända objekt, det knubbiga lejonet.

Vasen Janushuvud, 11 cm hög, från 1960 för Svenskt tenn.

Tennljusstake med sittande lejon från 1923-24. Paret såldes på Bukowskis för 54 000 kr under hösten.

Lockurna från 1928 av tenn, mässing och grönglaserat stengods från Kina, för Svenskt tenn. 22 cm hög, såld för 7 500 kr på Bukowskis.

ANNA PETRUS

- skulptör med järnvilja och lejonkraft

CHECKLISTA för Anna Petrus

- Reliefprydda arbeten i tenn, järn och brons.
- Bord, vaser, pelare i gjutjärn utan behandling eller målning.
- Motiv inspirerade av antiken, beslöjade kvinnor, nymfer, fauner och andra mytologiska figurer, s.k Swedish grace.
- Bläckhorn, vaser, bokstöd och sigill i tenn.
- Kraftfulla lejon i skulptur, relief och sigill.
- Vaser och ljusstakar formade som huvuden i arkaisk eller etruskisk stil.

T v: nåldyna av förgyllt tenn, för Svenskt tenn.

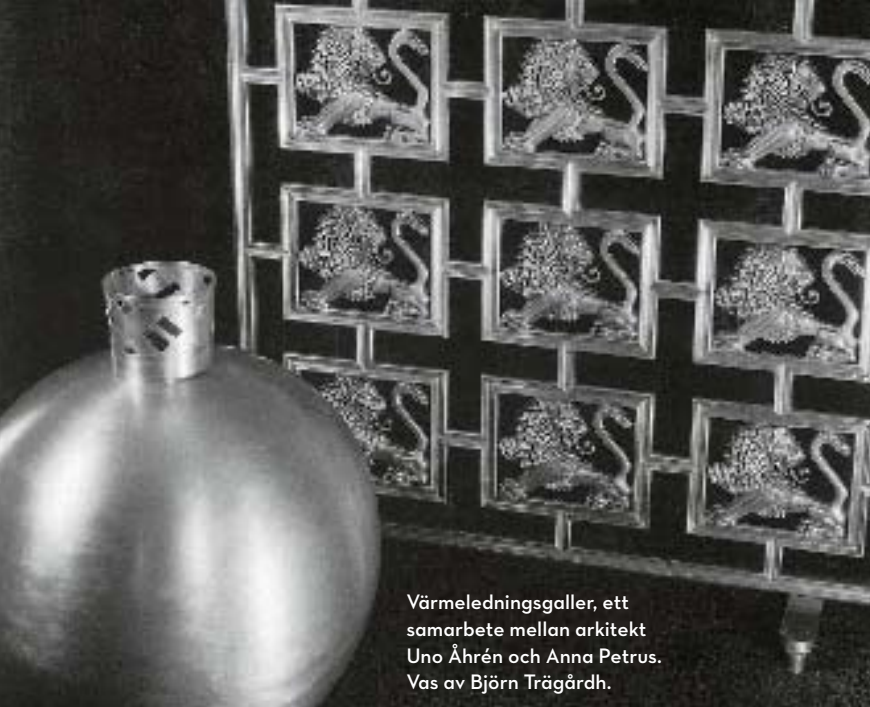
Det 3,5 kg tunga tennlejonet är kanske det mest kända av Anna Petrus föremål, 19 660 kr hos Svenskt tenn.

Skrivbordsatts av tenn i fyra delar: ljusstakar, läskpress, brevkniv.

Spiegel med lejon i relief, från 1929 för Svenskt tenn. 55 cm hög, såld på Bukowskis för 92 000 kr i våras.

Värmeledningsgaller, ett samarbete mellan arkitekt Uno Åhrén och Anna Petrus. Vas av Björn Trägårdh.

TENNETS HISTORIA

Grundämnet tenn är en silverglänsande metall som använts till husgeråd och prydnadsföremål. Tennet är mjukt, med låg smältpunkt och är därför lätt att smida. Tennkärl var vanliga under antiken, och under medeltiden användes det till kyrkoföremål. Under 1300-talet blev det allt vanligare i överklassens hushåll, i kannor, fat och tallrikar. 1790 infördes ett tillverkningsstopp, och antalet tenngjutare sjönk drastiskt. Under 1920-40-talen kom tennet på modet igen när inredningsföretaget Svenskt tenn startade sin verkstad, och knöt flera skickliga tennformgivare till sig.

TENNMÄRKNING

Tennföremål har samma typ av stämpling som silver: årsbokstav, stadsstämpel och mästarstämpel. Tenn från Svenskt tenn har en stämpel som föreställer två änglar som flankerar firmamärkets initialer, och omges av logotypen i versaler. Denna märkning, som alltså anger att föremålet kommer från företaget Svenskt tenn, ska inte sammanblandas med föremål märkta med orden SVENSKT TENN i versaler, denna märkning innebär endast att föremålet är tillverkat av tenn i Sverige.

Till fartyget m/s "Kungsholm" gjorde Anna Petrus inramningen till öppna spisen, i gjutjärn.

Till världsutställningen i Paris gjorde Anna Petrus kolonnerna i entréhallen till Sveriges hederspaviljong. Efter utställningen modifierades pelarna till blomkrukor, i dag eftertraktade auktionsobjekt.

LÄS MER!

ANTIKT - Bukowskis experter berättar (Ica bokförlag, 2006) tar upp Anna Petrus tidiga gjutjärnsarbeten för Näfveqvarns bruk.
MODERNT SVENSKT TENN (Atlantis, 2004) av Hedvig Hedqvist, Rikard Jacobson och Jan von Gerber - från 20-talets tennfeber till i dag.
ESTRID ERICSON - Orkidé i vinterlandet (Carlsons 2000) av Monika Boman (red).